

„ΣΥΝΤΗΡΗΣΟΝ ΚΑΙΡΟΝ”

“*Ἐν κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας μᾶς ἔκαμνε τὴν ἐπίσκεψιν ἄνθρωπος, ἀνήγων εἰς ἄλλον τινὰ πλανήτην, ὅπου τὰ δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ δὲν κάμνουν σπατάλην τοῦ χρόνου καὶ ἀσχολοῦνται εἰς ἔργα σοβαρὰ καὶ ὠφέλιμα*”—εἰς πλανήτην, τοῦ ὁποίου οἱ κάτοικοι ὡς πρῶτιστον καὶ κύριόν των ἔργον ἔχουν· *νὰ μὴ χάνουν καὶ ἐξοθεύουν τὸν καιρὸν ἐπὶ ματαιῶν*—καὶ μᾶς ἔβλεπε ν’ ἀσχολούμεθα ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τελευταίου μετὰ τὴν «*χρόνισ*» πολλά, καλὰ καὶ εὐτυχημένα· ἀσφαλῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος θὰ ἐμόρφωνε τὴν γνώμην, ὅτι ἡμεῖς οὐδεμίαν ἰδέαν ἔχομεν περὶ τοῦ πόσον πολυτίμος εἶνε ὁ χρόνος· ὅτι ποτὲ δὲν μᾶς ἐδόθη κειρὸς νὰ μάθομεν τί ἐννοοῦσαν οἱ ἀρχαῖοι λέγοντες «*χρόνου φεῖδου*»· ὅτι ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι ὁ χρόνος δὲν εἶνε νόμισμα, τὸ ὁποῖον θὰ μᾶς ἀπαιτηθῇ· *ἴδαντες οὖν, τὸ ὁποῖον ὀφείλομεν νὰ ἐπιστρέψωμεν «σὺν τόκῳ»*· ὅτι ὁ χρόνος τέλος δὲν εἶνε τάλαντον, τὸ ὁποῖον εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ πολλαπλασιάσωμεν καὶ ἀξήσωμεν.

* *

Καὶ θὰ εἴπη τις· *πολλαπλασιάζεται ὁ χρόνος· ἀξάνει ὁ καιρὸς· μήπως εἶνε κανὲν ἔμφυχον νὰ γεννᾷ ἢ κόκκος καὶ σπέρμα φυτοῦ νὰ πολλαπλασιάζεται καὶ ἀξάνῃ*. προάγεται καὶ βελτιοῦται·—Καὶ ὁμως εἶνε ἀληθὲς καὶ γεγονὸς τοῦτο, ὅπως εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἐν τῷ χρόνῳ καὶ διὰ τοῦ χρόνου προάγονται καὶ βελτιοῦνται τελειοποιούμενα τὰ πάντα, ὅσα ὁ Πλάστης ἐδημιούργησεν, οὕτω καὶ ὁ χρόνος, ἐν τῶν πολλῶν δημιουργημάτων Αὐτοῦ, μεταγενέστερον μάλιστα τῆς πρωτογόνου ὕλης, ἀξάνει καὶ πολλαπλασιάζεται καὶ βελτιοῦται ἐν τοῖς ἔργοις καὶ διὰ τῶν δημιουργημάτων τοῦ Θεοῦ, **ΕΞΑΙΡΕΤΩΣ ΔΕ ΔΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ**, τοῦ τελειοτάτου τῶν ἔργων. Πρὸς ἀπόδειξιν ἀρκετὴ ἢ κοινὴ πίστις ἀπάσης τῆς ἀνθρωπότητος, ἢ ὁποῖα διακρίνει τὸν χρόνον εἰς καλύτερον, μᾶλλον εὐτυχημένον καὶ εἰς πτωχόν. Ἡμεῖς δὲν λέγομεν· «*ληθύνῃ ἢ νηπιώδης ἐποχὴ καὶ χρόνος, σιθηροῦς αἰῶν, χρυσοῦς αἰῶν*»·—πάντα παλαιά, τὰ χρυσὰ καὶ εὐτυχημένα χρόνια·—*Ποῦτος ἔκαμνε τοὺς χρόνους ἐκεῖνους καλοὺς καὶ χρυσοῦς· ἀσφαλῶς ὁ ἄνθρωπος*· καὶ ἀκριθέστερον τὰ ἔργα καὶ

ἡ φιλοπονία, αἰ καλὰ πράξεις τοῦ ἀνθρώπου.

* *

Ἴδου λοιπὸν ὅτι καὶ ὁ χρόνος ἀξάνει καὶ βελτιοῦται, καλύτερεῖται καὶ τελειοποιεῖται ἀλλὰ μόνον διὰ τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἄνθρωπος ἐπομένως εἶνε ὁ καλύτερεῦν τὸν χρόνον καλλιεργῶν αὐτὸν καὶ ποτιζὼν καὶ οὐχὶ ὁ χρόνος τὸν ἄνθρωπον.

Τώρα ὁμως ἀντεστράφησαν οἱ ὅροι· τὸ τε οἱ ἄνθρωποι ἔκαμνον τοὺς καλοὺς καὶ χρυσοῦς χρόνους· τὼρα οἱ ἄνθρωποι ζητοῦν ἀπὸ τοῦ χρόνου νὰ τοὺς φέρῃ τὴν εὐτυχίαν, τὴν χαρὰν καὶ τὴν μακροζωίαν.

* *

Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ χρόνος ἀξάνει καὶ προάγεται διὰ τῆς καλῆς χρήσεως αὐτοῦ, ἂν κάμνωμεν καλὴν χρῆσιν αὐτοῦ· ἄς τὸν προφυλάττωμεν καὶ καλῶς ἄς τὸν διαθέτωμεν· ἄς προσέχωμεν πολὺ, διότι γλυστρᾷ καὶ ξεφεύγει εὐκόλα. «*Θεὸν σφίξε αὐτὸν καλὰ εἰς τὰ χεῖρα σου, διὰ νὰ ἔχῃς ἐξησφαλισμένον τὸ μέλλον σου καὶ τὸ ἐπίγειον καὶ τὸ ἐπουράνιον*. Μάχευσε καὶ ἐπιτήθει αὐτὸν καλὰ· μὴ τὸν ἀφύνης οὕτε νὰ ἡσυχάσῃ οὔτε κἄν ν’ ἀναπνεύσῃ· εἶνε πολὺ ἀκνηρὸς, φυγόπονος ἀλλὰ καὶ πολὺ ἐπιτήθειος καὶ πονηρὸς εἰς τὸ νὰ σέ ἀπατῇ καὶ κατακεῖν νὰ μὴ τὸν ἐνοχλήσῃ καὶ πολὺ—χρησιμοποιήσῃ. «*Συντήρησον καιρὸν*», παραγγέλλει καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἄγιον διὰ τῆς ἁγίας Γραφῆς.

Ἄρχιμ. Γερβάσιος Παρασκευόπουλος

Ο ΛΥΤΡΩΤΗΣ

Ὁ Χριστὸς εἶναι σπάνιον κόσμημα, οἱ ἄνθρωποι ὁμως δὲν γνωρίζουν τὴν ἀξίαν του. Εἶναι ἥλιος, ὁ ὁποῖος λάμπει καὶ δύσιν δὲν γνωρίζει, ἀλλ’ οἱ ἄνθρωποι δὲν βλέπουν τὴν αἴγλην του, οὔτε βαδίζουν ὑπὸ τὸ φῶς του. Εἶναι κῆπος πλήρης ἀρωμάτων, κυφέλη πλήρης μέλιτος, ἥλιος ἀνευ κηλίδων, σελαγίζων ἀστήρ, πηγὴ ἀστεϊρευτος, ρύαξ ἀείποτε ρέων, ῥόδον ἀείποτε ἀνθηρὸν, θεμέλιον στερεώτατον, ὁδηγὸς οὐδέποτε πλανώμενος, φίλος ὁ ὁποῖος δὲν ἐγκαταλείπει ποτέ. Οὐδεμία διάνοια δύναται νὰ συλλάβῃ τὴν δόξαν του, τὸ κάλος του, τὴν ἀξίαν, τὴν σημασίαν, οὐδεμία γλῶσσα δύναται νὰ διαλαλήσῃ αὐτά. Ενεῖ ἡ πηγὴ παντὸς ἀγαθοῦ, ἡ κρήνη παντὸς μεγαλείου, τὸ κάτοπρον τῆς τελειότητος, τὸ φῶς τοῦ οὐρανοῦ τὸ θαῦμα τῆς γῆς, ὁ κυρίαρχος τοῦ χρόνου, τῆς αἰωνιότητος ἢ δόξα, ὁ ἥλιος τῆς χαρῆς, ἡ ὁδὸς τῆς ζωῆς καὶ ὁ ὁδηγὸς αὐτῆς. Εἶναι πρωτὰ χωρὶς νέφη, ἡμέρα ἀνευ νυκτός, ῥόδον ἀνευ ἀκανθῶν. Ἐκ τῶν χειλέων του ῥέει μέλι, ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του ἐκπέμπονται ἀκτίνες γλυκύτητος, ἐκ

τῆς καρδίας του ἀναβλύζει ἡ ἀγάπη. Ὁ χριστιανὸς τρέφεται ἐκ τῶν χειρῶν του, φέρεται ἐντὸς τῆς καρδίας του, ὑποστηρίζεται ὑπὸ τῆς χειρὸς του, θηλάζει ἐκ τῆς πλευρᾶς του διευθύνεται ὑπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ του, διδάσκεται ὑπὸ τῶν χειλέων του, θερμαίνεται ὑπὸ τῆς καρδίας του. Αἱ πληγαὶ του εἶναι ἡ ζωὴ του. Τὸ μείδιμά του τὸ φῶς τῆς ζωῆς του, ἡ ὑγεία τῆς ψυχῆς του, ἡ ἀνάπαυσις καὶ ὁ ἐπίγειος Οὐρανὸς Του.

Η ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ

Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἐμφανίσεως τοῦ χριστιανισμοῦ ὁ ἀρχαῖος κόσμος καὶ αὐτὸ τὸ μᾶλλον πεπολιτισμένον Ἑλληνικὸν Ἔθνος, ἐν ᾧ ἐπεκράτει ἡ πολυθεΐα καὶ εἰδωλολατρείας εὐρίσκειτο θρησκευτικῶς καὶ ἠθικῶς ἐν καταπτώσει· διότι αἱ μὲν ἀνώτεροι τάξεις τοῦ λαοῦ διετέλουν ἐν τῷ αὐτῷ καὶ αὐταὶ ἢ ἔτι μείζονι ἠθικῇ καταπτώσει ἢ ἠπίστου ἐντελῶς, ἢ ἦσαν θρησκευτικῶς ἀδιάφοροι ἢ ὀλίγοι τινὲς ἄνδρες, τυχόντες ἐπιστημονικῆς τινος μορφώσεως ἐν σχολαῖς ἐπιφανῶν φιλοσόφων, ἀνεζήτουν διὰ τῆς φιλοσοφίας ὑψηλοτέραν τινὰ περὶ τοῦ σύμπαντος θεωρίαν.

Ἀλλὰ καὶ τούτων οἱ πλεῖστοι τὰς ἡμαρτημένας φιλοσοφικὰς σχολὰς καὶ ἀρχὰς τῶν ἰδρυτῶν τῶν σχολῶν αὐτῶν ἀποδεχόμενοι ἢ ἐφρόνων τὰ τῆς ὕλης, ὡς οἱ ὄπαδοὶ τοῦ Δημοκρίτου Λευκίππου, Ἀριστίππου καὶ τοῦ Ἐπικούρου, ἢ ἔχοντες πανθεϊστικὰς ἀρχὰς, ὡς οἱ Ἐλεᾶται καὶ οἱ Στωϊκοί, συνέχον Θεὸν καὶ κόσμον. Μόνοι δὲ οἱ ὄπαδοὶ τῆς ἰδεοφροσύνης τοῦ Πλάτωνος, ἐν μέρει δὲ καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους, εἶχον καθαρωτέρας ἀρχὰς περὶ Θεοῦ καὶ περὶ αὐτότητας καὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς ἢ τοῦ νοῦ. Ὅθεν ἡ Ἑλληνικὴ φιλοσοφία ἀνατρέψασα τὸ σαθρὸν οἰκοδόμημα τῆς πολυθεΐας καὶ εἰδωλολατρείας καὶ ἀδυνατοῦσα νὰ ἀναγείρῃ αὐτὸ αὐτοῦ ἄλλο ἐδραϊότερον, δὲν κατάρθωσε νὰ ὑποκαταστήσῃ ἄλλας ὑγιειντέρας θρησκευτικὰς καὶ ἠθικὰς πεποιθήσεις.

Τὴν ἀληθῶς καὶ τελευταίαν περὶ Θεοῦ, ψυχῆς, καὶ ἠθικῆς διδασκαλίαν καὶ τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν ἀναγέννησιν καὶ ἀνόρθωσιν τῆς ἀνθρωπότητος κατάρθωσε νὰ μεταδώσῃ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα καὶ πραγματοποιήσῃ ὁ διὰ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ προπαρασκευασθεὶς χριστιανισμὸς, ὃν ἴδρυσεν ὁ ἐπηγεγμενὸς λυτρωτὴς τοῦ κόσμου Ἰησοῦς Χριστός. Ἐν τῇ ιδέᾳ τοῦ ἀΐδιου λόγου τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος εὗρε τὴν τελείωσιν τῆς περὶ ιδεῶν διδασκαλίας τοῦ Πλάτωνος. Αἱ ιδεαὶ τοῦ ἀληθοῦς, τοῦ δικαίου, καὶ τοῦ ἀγαθοῦ εὗρον καὶ ἔλαβον τελείαν ὑπαρξιν ἐν τῷ χριστιανισμῷ. Ἐν τῷ σταυρικῷ θανάτῳ τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ εὗρε τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος πραγματοποιημένην ἐπὶ τῆς γῆς τὴν

ιδεάν τοῦ ὄντως Δικαίου, ἣν προησθάνθη ὁ Πλάτων καὶ προεῖπεν ὡς Ἑλλήν Ἡσαΐας τὸν σταυρικὸν θάνατον «οὕτω δικεῖμενος ὁ δίκαιος μαστιγώσεται, στρεβλώσεται, δεδήσεται, ἐκκαθήσεται τῷ ὀφθαλμῷ, τελευτῶν πάντα κακὰ παθὼν ἀνυσχινδολεύθησεται». (Πολιτ. Β. 4).

Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται ὁ ἐνθουσιασμὸς, μεθ' οὗ ἀπεδύθησαν καὶ διὰ λόγου καὶ διὰ τῆς ἐν τῷ μαρτυρικῷ θανάτῳ θυσίας τῆς ζωῆς αὐτῶν καὶ ἠγωνίσθησαν ὑπὲρ τοῦ χριστιανισμοῦ ὁ φιλόσοφος καὶ μάρτυς Ἰουστίνος καὶ τοσοῦτοι ἄλλοι σοφοὶ Ἕλληνες, οἵτινες εὐρόντες ἐν τῷ χριστιανισμῷ τὴν ἀληθῆ φιλοσοφίαν ἀφιέρωσαν ἅπαντα τὸν βίον αὐτῶν εἰς τὴν διὰ λόγου διάδοσιν, ἀνάπτυξιν καὶ φιλοσοφικὴν διχτύπωσιν τοῦ πνεύματος τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτῶν. Οὕτως ἀπετελέσθη ὁ χριστιανισμὸς καὶ χριστιανικὸς Ἑλληνισμὸς καὶ ἡ χριστιανικὴ Ἑλληνικὴ αὐτοκρατορία τοῦ Βυζαντίου, ἣτις ζήσασα ὑπὲρ τὰ χίλια ἔτη συνετέλεσεν οὐ μόνον εἰς τὴν διατήρησιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν διάδοσιν αὐτοῦ εἰς τὰ βάρβαρα Ἔθνη τῆς τε Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως.

Ἄρχμ. Δαμ.σασ. Πητροπούλου

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΠΑΡ' ΗΜΙΝ ΔΕΝ ΕΚΠΑΗΡΟΙ ΤΩΝ ΣΚΟΠΩΝ ΤΟΥ

--Η ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ

Καὶ λοιπὸν ἡμεῖς τῶρα ἐρωτῶμεν, τὸ γε νῦν ἔχον, τὸ σχολεῖον ἐκκληροῦ τὸν ἱερόν του καὶ ὑψηλὸν σκοπὸν καὶ δύναται τοῦτο ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς σημερινῆς κοινωνικῆς ζωῆς;

Δυστυχῶς μὲρισκόμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην, θὰ τὸ εἴπωμεν ἀπεριτομήτως, νὰ εἴπωμεν ὅτι παρ' ἡμῖν τὸ σχολεῖον ἀδυνατεῖ νὰ ἐκκληρώσῃ τὸν εὐγενῆ καὶ ἱερόν του σκοπὸν καὶ νὰ συντελέσῃ ὁ παγκοσμίως ἀνεγνωρισμένος ἰσχυρὸς αὐτὸς μορφωτικὸς παράγων εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν τροφίμων του, τὸν ἐξευγενισμὸν τῆς κοινωνίας καὶ τὸν πολιτισμὸν τῶν τροφίμων του, τὸν ἐξευγενισμὸν τῆς κοινωνίας καὶ τὸν πολιτισμὸν τοῦ Ἔθνους. Πῶς δὲ καὶ διατί;

Δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι πολλοὶ εἶναι οἱ λόγοι, δι' οὓς τὸ σχολεῖον καθυστερεῖ εἰς τὴν πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ του, ἀλλὰ οἱ κυριώτεροι τούτων εἶναι οἱ ἑξῆς:

1ον) Ἡ ἔλλειψις καταλλήλου διδασκτικοῦ προσωπικοῦ.

2ον) Τὸ ἐπικρατοῦν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα καὶ

3ον) Ἡ ἔλλειψις καταλλήλων διδασκητῶν καὶ ὀργάνων.

Ὁ καθηγγητὴς, ἵνα εἶνε ἀξίος τῆς ὑψηλῆς του ἀποστολῆς, δεόν νὰ ἔχῃ ὅλα τὰ ἐπιστημονικὰ καὶ ἠθικὰ ἐκείνα προσόντα, δι' ὧν θὰ δυνηθῇ καὶ τὸν τροφίμον καταλλήλως νὰ μορφώσῃ, ἀλλὰ καὶ τὸν σεδασμὸν εἰς τὴν κοινωνίαν νὰ ἐμπνεύσῃ.

Δὲν εἶνέ ποτε φρόνιμον δι' ἓνα οἰονδήποτε ἐπιστή-